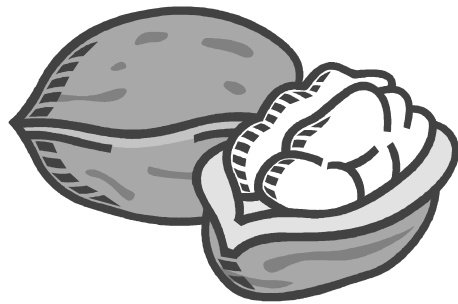

RUOTSIN KIELIOPPIA

(PÄHKINÄNKUORESSA)

SISÄLLYSLUETTELO

1. Peruskauraa.....	3
2.Peruskauraa osa 2.....	5
3.Substantiivien taivutus.....	6
4.Substantiivien epämääräinen ja määräinen muoto.....	7
5.Adjektiivien taivutus.....	8
6.Verbit.....	9
7.Apuverbit.....	10
8.Kysymyssanat.....	11
9.Alistuskonjunktiot.....	12
10.Tien kysyminen ja –neuvominen.....	13
11. Hieman lauseoppia.....	14
12. Prepositioita.....	16
13. Ruotsin kirjoitelma –ltsestä kertominen.....	17
14. Här har du mitt liv - Kirjoitelma itsestä ruotsiksi	18
15. Ruotsin linkkivinkkejä nettiin.....	19

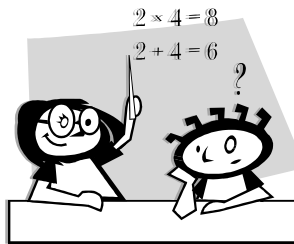

1. Peruskauraa

Perusluvut:

1-10: ett, två, tre, fyra, fem, sex, sju, åtta, nio, tio
11-19: elva, tolv, tretton, fjorton, femton, sexton, sjutton, arton, nitton
20: tjugo
30: trettio
40: fyrtio
50: femtio
60: sextio
70: sjuttio
80: åttio
90: nittio
100: ett hundra
1000: ett tusen
1000000: en miljon

(esim. Jag är nitton år gammal = Olen 19 vuotta vanha)

Järjestysluvut:

1.- 10. : den första, den andra, den tredje, den fjärde, den femte, den sjätte, den sjunde, den åttonde, den nionde, den tionde.
11. elfte
12. tolfte
13. trettonde
14. fjortonde
15. femtonde
16. sextonde
17. sjuttonde
18. artonde
19. nittonde
20. tjugonde
21. tjugoförsta
22. tjugoandra
23. tjugotredje
30. trettionde

(esim. Jag är född den trettonde maj = Olen syntynyt 13. toukokuuta)

Viikonpäivät

1. Maanantai: _____
2. Tiistai: _____
3. Keskiviikko: _____
4. Torstai: _____
5. Perjantai: _____
6. Lauantai: _____
7. Sunnuntai: _____

Kuukaudet

1. Tammikuu: _____
2. Helmikuu: _____
3. Maaliskuu: _____
4. Huhtikuu: _____
5. Toukokuu: _____
6. Kesäkuu: _____
7. Heinäkuu: _____
8. Elokuu: _____
9. Syyskuu: _____
10. Lokakuu: _____
11. Marraskuu: _____
12. Joulukuu: _____

Persoonapronominit

Omistussanat (en-suku, ett-suku ja monikko)

1. Minä: _____	→	Minun: _____, _____, _____
2. Sinä: _____	→	Sinun: _____, _____, _____
3. Hän (nainen): _____	→	Hänen: _____, _____, _____
4. Hän (mies): _____	→	Hänen: _____, _____, _____
5. Me: _____	→	Meidän: _____, _____, _____
6. Te: _____	→	Teidän: _____, _____, _____
7. He: _____	→	Heidän: _____, _____, _____

2.Peruskauraa osa 2

Persoonapronominit, persoonapronominien objektimuodot ja omistusmuodot.

Obs! Muista en –ja ett –sukuisten sanojen vaikutus persoonapronominien muotoon!

a) objektimuodot: mig, dig, henne/honom, oss, er, dem

1. Kuuntele minua: _____ (Lyssna på)
2. Näetkö meidät: _____ (Se)
3. Katso häntä (miestä): _____ (Titta på)
4. Kuuntelen teitä: _____ (Lyssna på)
5. Katson sinua: _____ (Titta på)
6. Näemme heidät: _____ (Se)
7. Kerro hänelle (naiselle) : _____ (Berätta)

b) omistusmuodot ks. sivu 4

1. Hänen (mies) autonsa: _____ (en Bil)
2. Sinun koirasi: _____ (en Hund)
3. Meidän talomme: _____ (ett Hus)
4. Hänen (nainen) pyöränsä: _____ (en Cykel)
5. Minun kissani: _____ (en Katt, monikko!)
6. Hänen (mies) lapsensa: _____ (ett Barn)
7. Teidän kirjanne: _____ (en Bok, monikko!)
8. Sinun omenasi: _____ (ett äpple)
9. Meidän tyttäremme: _____ (en dotter)
10. Minun valokuvani: _____ (ett foto)

3.Substantiivien taivutus

(Substantiivi vastaa kysymykseen: Mikä?)

- Substantiivit voidaan jakaa **laskettaviin** (en hund, ett hus), ja **ei-laskettaviin** (mjölk, tacksamhet) substantiiveihin. Ei-laskettavilla substantiiveilla Ei ole monikkoa.
- Substantiivit jaetaan **en- ja ett- sukuisiin** sanoihin.

En-sukuisia sanoja:

- a) Henkilöitä, eläimiä ja kasveja tarkoittavat sanat: esim. en människa, en pojke, en katt, en blomma. (poikkeuksia kuitenkin: ett barn, ett djur, ett lejon, ett får, ett träd ja ett svin).
- b) Päätteet: *-ad* (tystnad), *-an* (ansökan), *-are* (läsare), *-dom* (barndom), *-else* (ändelse), *-het* (frihet), *-lek* (storlek), *-ik* (matematik), *-ing* (tävling), *-(t)ion* (pension, lektion), *-ism* (materialism), *-itet* (kvalitet, poikkeus ett universitet).

Ett-sukuisia sanoja:

- a) Toimintaa, tai toiminnan tulosta ilmaisevat sanat, joilla *-ande* -ja *-ende* -päätteet. esim. resande (-et, matkustaminen), ett meddelande.
- b) Päätteet: *-döme* (omdöme, mielipide), *-eri* (slöseri, tuhlaus), *-on* (lingon, puolukka), *-tek* (bibliotek), *-um* (centrum, keskusta)
- c) Verbin vartalosta muodostuneet substantiivit: hat (hata, vihata), lån (låna)

Yhdyssanojen suku:

- Määräytyy jälkimmäisen sanan suvun mukaan, esim. rautatie: *en järnväg* (vaikka ett järn), *en målvakt* (vaikka ett mål)

Deklinaatiot (substantiivien taivutusluokat):

- Substantiivit jaetaan monikon taivutuksen mukaan viiteen deklinaatioon (pääte katsotaan kolmannelta muodosta!). Viides deklinaatio on pääteetön:
 1. en flicka, flickan, flickor, flickorna -> Pääte: **-Or**.
 2. en pojke, pojken, pojkar, pojarna -> Pääte: **-Ar**.
 3. en katt, katten, katter, katterna -> Pääte: **-Er**.
 4. ett äpple, äpplet, äpplen, äpplena -> Pääte: **-N**
 5. ett **hus**, huset, **hus**, husen (myös esim. en **lärare**, läraren, **lärare**, lärarna) -> Pääte: -

obs! Viidennessä deklinaatiossa monikon epämääräinen muoto on samannäköinen kuin yksikön epämääräinen muoto ☺

4.Substantiivien epämääräinen ja määräinen muoto

⇒ Substantiivit vastaavat kysymykseen: Mikä?

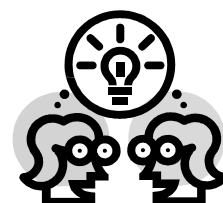
- Käytetään ilmaisemaan onko kyseessä oleva asia/esine kuulijalle entuudestaan tuttu
- Laskettavilla substantiiveilla yleensä neljä muotoa: en bil, bilen, bilar, bilarna
- Niillä substantiiveilla, joita ei voida laskea on kaksi muotoa: smör, smöret

Epämääräinen muoto:

- ⇒ en –tai ett –artikkeli, laskettavien substantiivien kanssa: en hund, ett hus (yksikkö!), hundar, hus (monikko!)
- ⇒ käytetään kun asia/esine mainitaan ensimmäisen kerran: Jag ser ett hus. Huset är stort. Jag har en hund. Hunden är vit.
- ⇒ Voidaan kääntää sanoilla: eräs, tai yksi.

Määräinen muoto:

- ⇒ Määräinen muoto ilmaistaan loppuartikkelilla, esim. huset, hund~~en~~. (yksikkö!), husen, hundarna (monikko!)
- ⇒ Käytetään, kun asia/esine on juuri edellä mainittu tai yleisesti tunnettu: esim. tuttu kaikille kansalaisille: regeringen (hallitus), tuttuja esim. jonkin kaupungin asukkaille: torget (tori), myös jossakin tilanteessa tietty asia/esine: öppna *fönstret* (tietty ikkuna tietyssä huoneessa!)
- ⇒ jos viitataan itseen: jag har ont i halsen (kurkkuni on kipeä)
- ⇒ lajinsa edustajana esim. Hund~~en~~ är lojal mot sin ägare. (Koira on lojaali omistajalleen)

5.Adjektiivien taivutus

- Adjektiivit, eli laatusanat taipuvat pääsanansa suvun (ett/en) mukaan, sekä pääsanana määrän (yksikkö/monikko) mukaan. Adjektiivi vastaa kysymykseen: millainen?
- Esim. en vacker blomma (en blomma, yksikkö), ett vackert hus (ett hus, yksikkö), vackra blommor (monikko, a-tunnus), vackra hus (monikko, a-tunnus).
- Taipuu myös määräisyyksien mukaan: en ny bil (mainittaessa ensimmäistä kertaa), den nya bilen (mainitaan uudestaan, tuttu entuudestaan. Huom! adjektiivi a-muodossa). Ett fint hus, det fina huset.
- Taipumattomia adjektiiveja (aina sama muoto): Bra, toppen (huippu), fel (väärä), extra, äkta (aito), gratis (ilmainen), kul (hauska).

Harjoittelua:

Kirjoita kaikki muodot adjektiivista:

1. **Fin** (hieno): _____
2. **Ny** (uusi): _____
3. **Stor** (iso,suuri): _____
4. **Vacker** (kaunis): _____
5. **Dålig** (huono): _____
6. **Egen** (oma): _____
7. **Fri** (vapaa): _____
8. **Blå** (sininen): _____
9. **Jobbig** (työläs): _____
10. **Röd** (punainen): _____
11. **Glad** (iloinen): _____
12. **Berömd** (kuuluisa): _____
13. **Kort** (lyhyt): _____
14. **Trött** (väsynyt): _____
15. **Intressant** (mielenkiintoinen): _____
16. **Enkel** (yksinkertainen): _____
17. **Gammal** (vanha): _____
18. **Ung** (nuori): _____
19. **Liten** (pieni): _____

6. Verbit

- ❖ Ilmaisevat tekemistä
- ❖ Jaetaan aikamuotoihin: **Infinitiivi** (perusmuoto, esim. Katsoa, *Titta*), **Preesens** (tapahtuu tässä ajassa, esim. Katsoo, *Tittar*), **Imperfekti** (mennyt aika, esim. Katsoi, *Tittade*), **Perfekti** (on tapahtunut, esim., Olen katsonut, *Jag har tittat*), **Pluskvamperfekti** (oli tapahtunut, esim. Olin katsonut, *Jag hade tittat*).
- ❖ Verbit jaetaan ruotsin kielessä konjugaatioihin (I-IV) eli taivutusluokkiin, joista IV – luokkaan kuuluvat epäsäännölliset verbit (verbeillä ei ole säännöllistä taivutusta).

Infinitiivi:

- ✓ Verbin perusmuoto, vrt. suomessa Katsoa, Kävellä, Laulaa, Nukkua, Istua, Kirjoittaa jne.
- ✓ Ruotsin kielessä esiintyy apuverbin jälkeen: Jag ska titta på tv (ska=aikoa, Aion katsoa tv:tä), Jag vill titta på tv (vilja=tahtoa, Tahdon katsoa tv:tä), Jag får titta på tv (Få= saada, Saan katsoa tv:tä), Jag kan titta på tv (kunna=voida, Voin katsoa tv:tä), Jag bör titta på tv (Böra=pitää, täytyä, Minun täytyy katsoa tv:tä, sama kuin Jag måste titta på tv)

Preesens:

- ✓ Ilmaisee juuri nyt, tai tässä ajassa tapahtuvaa tekemistä
- ✓ Saa päätteiden konjugaation (taivutusluokan mukaan):
- ✓ I: tittAR (katsoo), pratAR (puhuu)
- ✓ IIa: ringER (soittaa), byggER (rakentaa)
- ✓ IIb: köpER (ostaa), läsER (lukee)
- ✓ III: boR (asuu), syR (ompelee) (usein yksitavuisia),
- ✓ IV: är (on), har (omistaa, on)

Imperfekti:

- ✓ Ilmaisee mennyttä aikaa. Jotain, joka tapahtui.
- ✓ Saa päätteiden konjugaation mukaan:
- ✓ I: tittADE (katsoi), pratADE (puhui)
- ✓ IIa: ringDE (soitti), byggDE (rakensi)
- ✓ IIb: köpTE (osti), läsTE (luki)
- ✓ III: boDDE (asui), syDDE (ompelee)
- ✓ IV: var (oli), hade (omisti, oli), skrev (kirjoitti), gick (meni, käveli)
- ✓ **OBS! IIb (eli -te -pääte) vain silloin, kun päätettä edeltävä kirjain on K,P,T,S tai X. Muussa tapauksessa de-pääte!**

7. Apuverbbit

Ruotsin kielessä keskeisimpiä apuverbejä ovat:

Kan: Voida
Ska: Aikoa
Måste: Täytyä
Bör: Täytyy
Behöver: Tarvita
Vill: Haluta
Får: Saada

Ska –apuverbiä käytetään yleensä ehdotuksissa -> Ska vi gå och fika? Mennäänkö kahville?

Obs! Apuverbien jälkeen pääverbi on perusmuodossa (infinitiivi)

Harjoituksia: Käännä ruotsiksi

a) Aiomme mennä elokuviin (på bio) huomenna.

b) Kimmo ei saa mennä tänään ulos (gå ut i dag).

c) Minun täytyy siivota (städa) ja tiskata (diska).

d) Minä voin auttaa (hjälpa) sinua!

e) Tarvitseeko minun lukea (läsa) koko (hela) kirja?

f) Matts ei halua katsoa (titta på) tv:tä.

g) Sinun täytyy olla varma (säker)!

h) Kuunnellaanko (lyssna på) musiikkia?

8.Kysymyssanat

Ruotsin kielessä keskeisimpiä kysymyssanoja ovat:

VAD ? -> Mikä? Mitä?

VILKEN / VILKET / VILKA ? Mikä? Mikä? Mitkä?

VEM ? Kuka?

VEMS ? Kenen?

VAR ? Missä?

VART ? Mihin?

VARIFRÅN ? Mistä?

VARFÖR ? Miksi?

HUR ? Miten? Kuinka?

HURDAN / HURDANT / HURDANA ? Millainen? Millainen? Millaisia?

NÄR? Milloin?

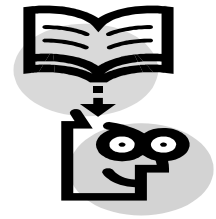
OBS! Kun teet kysymyslauseita muistathan, että sanajärjestys on käänteinen:
TEKEMINEN ennen TEKIJÄÄ
esim: Var är han?

Harjoituksia:

Käännä ruotsiksi

- a) Kuka sinä olet? _____
- b) Missä sinä asut? _____
- c) Mistä sinä olet kotoisin? _____
- d) Mihin sinä matkustat? _____
- e) Mitä harrastuksia sinulla on? _____
- f) Mitä sinä sanot? _____
- g) Kenen auto tämä on? _____
- h) Kuinka paljon se maksaa? _____
- i) Millainen sää on huomenna? _____
- j) Milloin matkustat Uppsalaan? _____
- k) Miksi emme voi matkustaa jo huomenna?

9. Alistuskonjunktiot

- Aloittavat sivulauseen.
- Suomessa: että, jotta, koska, kun, kunnes, jos, vaikka ja kuin.

Lista ruotsin kielessä esiintyvistä alistuskonjunktioista:

- Att – että
- För att – jotta, että
- Så att – jotta, että (puheessa), niin että (seurauksena)
- Eftersom – koska
- Därför att – siksi että
- Då – koska, kun
- När – kun
- Så snart som, Så fort som – niin pian kuin
- Medan – sillä aikaa kun
- Sedan – sitten kun, sen jälkeen kun
- Tills – kunnes
- Innan, Förrän – ennen kuin
- Om (myös Ifall) – Jos
- Bara – kunpa, jos vain
- Fast, Fastän – vaikka
- Trots att – huolimatta siitä että
- Även om – joskin, vaikkakin
- Som (myös Såsom) – niin kuin
- Liksom – samoin kuin
- ju – desto - mitä – sitä (mitä vanhempi, sitä viisaampi -> Ju äldre, desto klokare)

10. Tien kysyminen ja –neuvominen

Ursäkta, hur kommer jag till torget? Sjukhuset? Kyrkan? Biblioteket? Polisstationen?

Anteeksi, kuinka pääsen torille? Sairaalaan? Kirkolle? Kirjastoon? Poliisiasemalle?

Ursäkta, var ligger busstationen? Sjukhuset? Kyrkan? Biblioteket?

Anteeksi, missä linja-autoasema/ sairaala/ kirkko/ kirjasto sijaitsee?

Torget ligger ganska nära.

Tori sijaitsee aika lähellä.

Gå rakt fram tills du kommer till bron.

Kävele suoraan kunnes tulet sillalle.

Gå över bron och sedan ta till höger.

Kävele sillan yli ja käänny sitten oikealle.

Gå cirka 200 meter och du ser skylten där det står: Torget. Skylten ligger på vänster!

Kävele noin 200 metria ja näet kyltin, jossa lukee: Tor. Kyltti on vasemmalla puolella!

Tack för hjälp! Det var väldigt snällt av dig.

Kiitos avusta! Se oli todella ystävällistä sinulta.

För all del! / Ingen orsak!

Kaikin mokomin! Eipä kestä!

Miten käännät seuraavat ilmaukset:

1. Miten pääsen kirjastolle?

2. Missä sairaala sijaitsee?

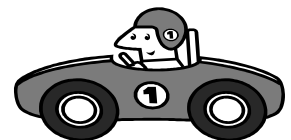
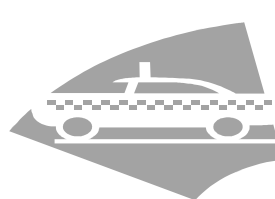
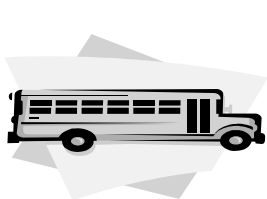
3. Miten pääsen pankkiin?

4. Missä keskusta (centrum, et) sijaitsee?

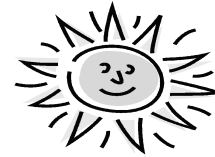
5. Kävele suoraan, kunnes näet linja-autoaseman.

6. Käänny oikealle!

7. Käänny vasemmalle!

11. Hieman lauseoppia

Anna esimerkki siitä, mitä tarkoittaa lauseessa:

Subjekti: _____

Predikaatti: _____

Objekti: _____

Sanajärjestys:

Ruotsissa sanajärjestys määräytyy päälauseen ja sivulauseen mukaan. Päälauseessa sanajärjestys voi olla **suora**: Subjekti (tekijä), predikaatti (tekeminen), objekti (tekemisen kohde).

Jos lause kuitenkin alkaa ajanmääreellä (esim. i dag, på fredag, i går jne.) tulee **käänteinen sanajärjestys**: Ajanmääre, predikaatti, subjekti, objekti. (esim. I dag åker jag till Sverige).

Päälause:

Voi olla joko väitelause (Erik sover), kysymyslause (Sover du?) tai kehotus (Berätta honom!). Kehotuslauseista puuttuu yleensä tekijä l.subjekti.

Sivulause:

Ei esiinny itsenäisenä vaan täydentää päälausetta. Alkaa joko:

1) Alistuskonjunktioilla: att (että), därför att (koska), eftersom (koska), fast (vaikka), om (jos), medan (sillä aikaa kun), när (kun).

2) Epäsuoralla kysymyslauseella: Vet du om Elina är hemma? (tiedätkö onko Elina kotona?) Jag undrar om hon är hemma. (Mietin onko hän kotona).

3) Relatiivilauseella: alkavat yleensä relatiivipronominilla: Som (joka), vilket (mikä), där (jossa), vilkas (joiden). Esim. Huset, där de bor, är gammalt (talo, jossa he asuvat, on vanha). Jag köpte en bil, som jag har drömt om (ostin auton, josta olen unelmoinut).

Käännä ruotsiksi:

1. Talo, jossa asun, on uusi: _____
2. Kalle on mies, joka on kaverini: _____
3. Minä matkustin eilen Norjaan: _____
4. Tiistaina hän (nainen) pelaa lentopalloa (volleyboll): _____
5. He matkustavat Ruotsiin: _____

12.Prepositioista

- ❖ Prepositio vastaa suomen kielessä sijapäätettä.
- ❖ esim. 1 **i** huset -> talossa
- esim.2 **till** dig -> sinulle

Lista prepositioista ja vastineet suomen kielessä:

av = joltakulta, -lta, -ltäefter = jälkeen

framför = edessä

från = -sta, -stä, -lta, -ltä

för = (jotakin) varten

forbid = ohi

fore = ennen

genom = läpi

hos = (jonkun) luona

i = -ssa, -ssä (jonkin sisällä)

med = (jonkun) kanssa

mellan = välissä

om = -sta, -stä

på = -lla, -llä, (jonkin) päällä

till = johonkin, luokse, -lle

under = alla

utan = ilman

vid = vieressä, luona

åt = -lle, jollekulle

över = yli, yläpuolella

13.Ruotsin kirjoitelma – Itsestä kertominen

Jag heter... Nimeni on..

Jag har ... Minulla on

Jag är... Minä olen

Jag kommer från.. Minä tulen (-sta)

Jag studerar i yrkesskola.. Opiskelen ammattikoulussa..

Jag studerar till.. bilmekaniker, rörmontör, byggare, ventilationsmontör, svetsare, målare... osv.

Minä opiskelen automekaanikoksi, putkiasentajaksi, rakentajaksi, ilmastointiasentajaksi, hitsaajaksi, maalaajaksi... jne.

Jag ska bli färdig år... Minä valmistun vuonna...

Till min familj hör.... Perheeseeni kuuluu..

Min hobby är.. / Mina hobbyer är... Harrastukseni on / ovat....

På min fritid spelar jag.. Vapaa-ajallani minä pelaan...

I framtiden ska jag.... Tulevaisuudessa aion...

Jag tycker om... Minä pidän....

Jag hatar... Minä vihaan..

Jag skulle vilja.... Minä haluaisin..

Tehtäviä mm. perussanastosta:

<http://opettajatv.yle.fi/teemat/aine/737/738>

Kokoelma linkkejä mm. oppikirjojen tehtäväosioihin netissä:

<http://ruotsinteht.webs.com/7luokka.htm>

Hauskoja ja helppoja tehtäviä enkuksi ohjeistettuna:

<http://www.digitaldialects.com/Swedish.htm>

Premiär –oppikirjan tehtäviä (yläkoulu)

<http://static.wsoyoppimateriaalit.fi/tehtavat/dl/ruotsi/skoj2/index.htm>

Älypään yhteisövisoja:

<http://alypaa.com/yhteisot/pelit/Suomesta+ruotsiin>

<http://alypaa.com/yhteisot/pelit/Ruotsi+svenska>

